

חשיבות הדרכה קבועה ותמיכה בצוותי החינוך בעיתות חירום

אירוע חירום מוגדר כמצב שיש בו סיכון אובייקטיבי לחלק מהאוכלוסייה, בין אם סיכון פיזי עקב מצב חירום ביטחוני או אזרחי ובין אם סיכון נפשי. מצבי חירום הם חלק אינטגרלי מחיי הפרט ובמובן רחב יותר - מחיי משפחתו ומחיי הקהילה שהוא חבר בה.

בימים אלה אנו מצויים במבצע "שאגת הארי" המהווה איום קיומי על האזרחים, המערכת החינוכית כמו יתר מוסדות המדינה, מתמודדת עם אתגרים קיצוניים ומורכבים:

1. אי סדירות בהפעלת מוסדות החינוך באזורים רבים בארץ מסיבות ביטחוניות.
2. צוותי הוראה חסרים או לא פנויים להמשיך בעבודתם מסיבות רבות ומגוונות.
3. תחושת הבטחון של האזרחים ובכללם התלמידים וצוותי החינוך מעורערת.

מחקרים מראים כי רציפות היא אחד הגורמים המשפיעים ביותר על החוסן של התושבים ככלל וצוותי חינוך בפרט בזמן חרום. משרד החינוך פיתח מודל רציפות שהוא מודל עבודה והכשרה להתערבויות מיידיות במצבי חירום במסגרות חינוך. שבבסיס התפיסה נדרשות 3 רמות של התערבות.

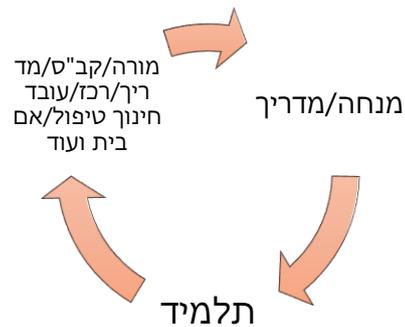
חרו"ם:

1. חשיבה- נדרשת למידה, הבנה, הפנמה ותרגול של תאוריות על מצבי חירום.
2. רגש- התייחסות לכך שמצבי חירום מעוררים חרדה מטבעם, ויוצרים תחושה שהעולם אינו מוגן
3. מעשה- להדגיש ולתרגל את ההבדלים בין התערבויות בחירום שבהן ההנחה שהתגובות והסימפטומים הם לרוב אופני התמודדות נורמליים למציאות לא נורמלית, לבין התערבויות שבשיגרה.

מטרות מרכזיות יש למנחים ומדריכים בשעת חירום:

1. תמיכה והחזקה רגשית של אנשי החינוך בשטח
2. שמירה על קשר רציף על צוותי החינוך
3. מתן כלים רגשיים ופדגוגיים לשעת חירום
4. זיהוי ומתן מענה לצרכים בשטח

מרחב ההדרכה באגף כולל את המרחבים הבאים:

יצירת שיגרת למידה רלוונטית בחירום הכרחית וחיונית ביותר לשלומות התלמידים שלנו שמצויים במצבי סיכון עוד קודם למצב החירום. כדי להצליח במשימה חשובה זו, של רתימת התלמידים להגעה למקום פיזי מיטיב ומכיל שבו ימשיכו את שיגרת חייהם וילמדו, למידה רלוונטית ומותאמת כמובן, הכרחי שהצוותים החינוכיים הפוגשים אותם יהיו מלווים ומודרכים על ידי המנחים והמדריכים של האגף ויקבלו כלים להתמודדות מיטבית במצבי חרום ובכך יאפשרו להם להצליח במשימתם החשובה.

בהתאם לתפיסת העבודה האגפית פדגוגיה טיפולית להלן העקרונות להדרכה מיטבית בזמן חירום:

- החזקה- קשר שוטף וקרוב של מבוגר משמעותי הנוכח בחיי היחיד/ה, הנער/ה
- העצמה- תחושה של יכולת שליטה ותפקוד גם במצב של חוסר ודאות
- יעדים ברורים- מיקוד מאמץ ומוטיבציה לעשייה כתחליף לחוסר אונים
- קשר רציף- המלמד ומאפשר להיעזר ולעשות שימוש במשאבי חוסן
- מסגור מחדש- לתפוס אחרת את המציאות

ההדרכה חייבת להיות מחוברת לאלמנטים מקצועיים תוך הכלה של חלקים אישיים.

באגף קיימנו יומיים של מתן כלים יישומיים למדריכים הארציים.

להלן שני קישורים למצגות אשר מתבססות על הרצאות מתוך יומיים אלו עבור המדריכים הארציים להתמודדות עם אסון לאומי:

סדנה המבוססת על הרצאתה של ד"ר תמי יגורי, "לכוון למשמעות בזמן המלחמה" –

<https://view.genial.ly/653ccde0cb39c20012884f0b>

וסדנת כתיבה המבוססת על סדנה חווייתית של חגית אלמקייס, "לנשום ולכתוב את הלב" –

<https://view.genial.ly/653f8556808fa80011aa464e>

את המצגות הכינה וטרחה אירנה יעקובוסקי.